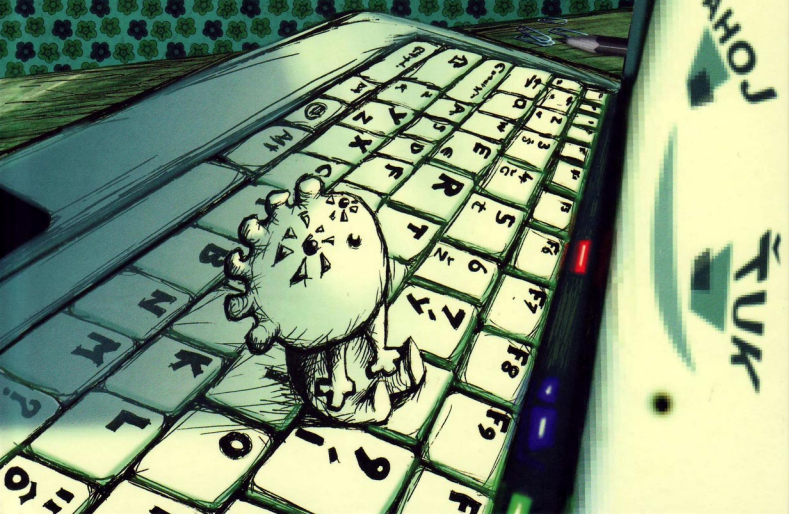

ZUZANA KUGLEROVÁ

ROZPRÁVKY Z BLOGU

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

Copyright © Zuzana Kuglerová, 2010

Illustrations © Bystrík Vančo, 2010

© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o., Bratislava

e-mail: vsss@stonline.sk

<http://www.vsss.sk>

Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

VYDAVATELSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATELOV
spol. s r. o.

Zuzana Kuglerová: Rozprávky z blogu
Zodpovedná redaktorka Natália Rolková
Ilustrácie Bystrík Vančo
Prvé vydanie
Sadzba Hana Fašungová, SHS, spol. s r. o.
Tlač Alfaprint
Printed in Slovakia

ISBN 978-80-806-423-2

ZUZANA KUGLEROVÁ

Rozprávky z blogu

Venujem svojim priateľom blogerom

Odtuknuté...

Kde bolo tam bolo, bol raz jeden Ťuk. Behal si po klávesnici a špehoval. Chcel vedieť, čo sa kde deje. Putoval klávesnicou hore aj dole, až kým nezablúdil k obrazovke notebooku. Opýtal sa jej:

„Kto si a komu patríš?“

„Som súčasť striebornej krásky,“ odpovedala Ťuku obrazovka. Patrím Rozprávkarke. Som vchodom do tajomného sveta rozprávok. Nie hocijakých, internetových. Takých, čo môžeš čítať na blogu.“

„Čo je to blog?“ čuduje sa Ťuk.

„Internetový denník,“ vraví obrazovka. „Každý tam zapisuje, čo chce. Nájdeš tam rodinku blogerov, tých, čo do blogu píš. Môžem ti ich predstaviť. Napríklad Zelenú Rusalku. Alebo Marthu. Alebo Jurajiho. Alebo Diušku. Alebo Kussika. Alebo Enekúša. Alebo Eliduca. Alebo Alwaysa. Alebo Čokomilku. Alebo Vrabčiatko. Alebo SecretDiary. Alebo Filozofa. Alebo Dobrušku. Alebo MartinSa. Alebo Belívča. Alebo Čerta.“

„Čert, bří... Veď ten patrí do rozprávok!“

„Však sa aj ocitne v rozprávkach. Z blogu. Tej, čo ich píše, hovoria Rozprávarka.“

„Kto je Rozprávarka?“

„Ja,“ usmiala sa na Ťuka obrazovka. „Či skôr tá tajomná bytosť, čo sedí predo mnou. Som z Rozprávka. Mám tam Chalúpku. Aj záhradu so Sadrovým trpaslíkom. Pasiem tam svoje rozprávky. Niektoré ti porozprávam. Chceš?“

„Pravdaže chcem,“ usmial sa Ťuk.

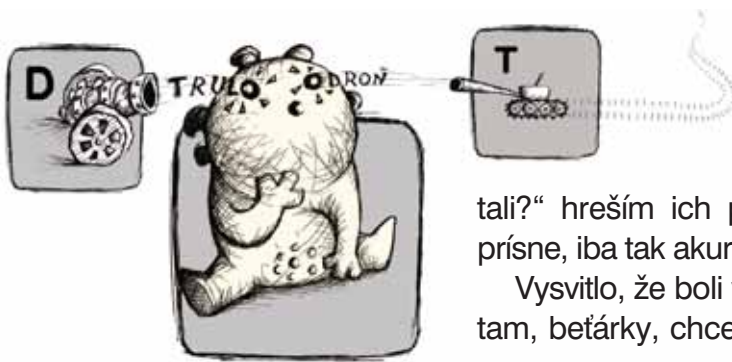
„Tak si sadni na jeden z klávesov a počúvaj. Začínam.“

Ako mi dve rozprávky ušli, no hneď sa aj vrátili

My, Rozprávkari, nemáme ľahkú prácu. Pasieme rozprávky ako ovečky. Musíme ich vodiť na výdatnú pašu, aby sa mohli nasýtiť, inšpirovať. Nie v každom blogu je strava vhodná pre rozprávky. Napríklad v takom blogzine, čo patrí Čertovi. Tam sa občas aj dáke čudné slovo pritrafí, čo by rozprávky nemali počuť. Veď sú ešte maličké. Preto ich vodím iba tam, kde na nich Čerti nečíhajú.

Minule som ich pásala skoro celý deň. Veselo im bolo, vystrájali a šantili. Odviedla som ich naspäť do svojej rozprávkarskej Chalúčky, počítam ich, rátam, keď som zrazu zistila, že dve chýbajú: Červená Čiapočka a Slávik s Ružou. Aj som sa o ne bála. Červená Čiapočka je nezbednica, tá urobí aj z vlka obeť, ale Ruža má citlivé srdce. Nedajbože, aby nadabila na kohosi, kto by jej čo len slovom ublížil.

Tak som, ako správna Rozprávkarka, s úzkosťou sedela pri okienku vo svojej Chalúčke a vyčkávala na ich návrat. Prišli po dvoch dňoch, uzímené, ale

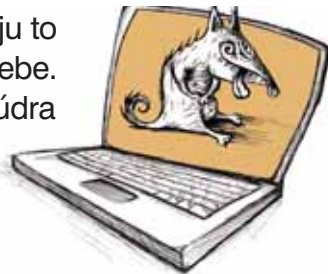

plné dobrodružstiev z blogu. Uvarila som im čaj a posadila ich k sebe na lavičku:

„Kde ste sa motali?“ hreším ich prísne, ale nie až príliš prísne, iba tak akurát.

Vysvitlo, že boli v blogzine. Ťahalo ich to tam, beťárky, chceli zistiť, čo je ten bloger

Čert zač. Červená Čiapočka stretla Vlka, ktorý napokon vôbec nebol vlk, len jeden veľký pes. Horšie to bolo s Ružou. Tá skoro stratila svojho Slávika. Stretla totiž iného, láskavého a múdreho. Priznala sa mi, že za iných okolností by sa doňho vedela zamilovať až po uši. Mala však svoju skúsenosť s prepichovaním slávičích sŕdc a tak sa tejto predstavy radšej rýchlo vzdala. Aby neublížila ani sebe, ani jemu, a najmä nie niekomu, koho má veľmi rada. Na pamiatku onoho hrdinského činu odhodila jediný pichliač, ktorý mala. Kým tak však urobila, nechtiac pichla blogerku Diušku. Prevelmi ju to mrzelo. Našťastie stretla Rusalôčku, ktorá ju pozvala k sebe. Tam ukryli Ružin trň do obrovskej kopy šlahacky. Múdra Rusalôčka posvietila obom mojim rozprávkam na cestu domov. Dá sa povedať, že im svietila celú noc. Teraz sú obidve už tu. Slúbili mi, že sa z Chalúčky nikdy nepohnú a budú sa pásť iba tam, kde ich povediem.

„To vždy rozprávky takto vystrájajú?“ čuduje sa Ťuk. „Vždy býva na blogu veselo?“

„Vždy nie,“ vysvetľujem mu. „Niekedy je tam smutno, keď sa strhne vojna.“

„Aká vojna?“

„Naozajstná. Vojna slov. Písmeniek a slabík. Jeden bloger častuje druhého. A zrazu nemôžeš spať. No potom sa stane niečo zvláštne. Niečo, s čím vôbec nepočítaš. Z tých rozostrieľaných písmeniek sa poskladajú slová o odpustení a porozumení. Po vojne nezostane ani stopa.“

„Ach,“ vzdychol si Ťuk. „Porozprávaj mi o tom...“

Ako za mnou prišiel pán Andersen

Blogeri sú čudné bytosti. Ráno vystrájajú ako bosorky a večer sa z nich stanú malé bezradné bytosti, čo nerozumejú svojim vlastným slovám.

Stalo sa tak aj včera. Z ničoho nič bola všade tma. Vlastne nie z ničoho nič, prinieslo ju pár písmen, ku ktorým zablúdili moje oči. Našla som ich nalepené na obrazovke striebornej krásky. Keď som si odťukla blog. Ten, ktorý ľúbim. Kde sa Rozprávarky vždy vedia vyšantiť až do nemoty. Kde sa hrajú s písmenkami ako s pingpongovými loptičkami. Tento raz sa však písmenká so mnou nehrali. Gánili na mňa. Šepotali mi samé škaredé veci. Plné tmy. Tak som len sedela a snažila sa tmu odplašiť. Bolo jej však priveľa a ja som pochopila, že to nezvládnem sama. Práve vtedy, keď mi bolo najhoršie, sa zrazu pri mne ozval slabučký, tenký hlások.

„Tu máš... Posviet si.“

Zacítila som, že mi ktosi do rúk čosi vtisol. Bolo to Dievčatko so zápalkami. Dalo mi tú svoju, poslednú. Spoločne sme ňou škrtli a po Chalúpke sa začalo pomaly šíriť svetlo. Najprv len malé, mihotavé, slabučký, krehký plamienok. Ako však mocnel, všimla som si, že ku mne prišli aj ďalšie rozprávkové bytosti. Prvá sa ku mne pritísila Líštička z Malého princa. Povedala mi:

„Ako dobre ti rozumiem... Keď ti bude smutno, vezmem ťa do svojich viníc, ukryjeme sa tam.“

Položila som si tvár do jej kožúška a na chvíľu zavrela oči. Keď som ich otvorila, zbadala som v opačnom kúte Chalúvky akúsi divnú postavu, dôverne známu aj neznámu zároveň. Bol to kráľ všetkých Rozprávkarov,

sám pán Andersen. Podišiel ku mne a položil mi na kolená veľkú drevenú misu, plnú písmeňiek:

„Toto je môj dar pre teba. Opatrne s nimi zaobchádzaj. Keď ich zle poskladáš, môžu veľmi zraniť. Keby sa tak stalo, musel by som si ich vziať späť. Hľadaj v nich tak, aby sa dotkli každého srdca ako liek. Nepoužívaj ich ako trne.“

Potom sa pán Andersen vybral k dverám mojej Chalúčky. Na chvíľu zastal a obrátil sa ku mne, aby mi venoval posledný úsmev na rozlúčku. V tom okamihu sa stal malý zázrak, pretože sa premenil na veľkú záplavu svetla, čo ožiarila celú Chalúčku. Zo svetla zaznel hlas:

„Nezabudni. Na začiatku bolo slovo. To slovo som bol Ja. Vždy môžeš u mňa hľadať radu.“

Čo si spravila s tými písmeňkami?“ opýtal sa ma Ťuk.

„Chvíľu som tam sedela a rozmýšľala, čo s nimi,“ priznala som sa. „No potom som na to prišla. Ved' miska s písmeňkami pána Andersena je ako vrecúško so zrnom. A ja som rozsievateľ, ktorý ho má siať. Preto som ich vzala a začala rozsievateľ. Ako zrno, čo drží rozsievateľ v ruke.“

„Ach tak,“ chápavo prikývol Ťuk. „Na to som mohol prísť aj sám. Ved' si Rozprávarko. Povieš mi ďalší príbeh z blogu?“

„Poviem, čoby nie?“

Ako sa Gerda stratila a Kay sa bál, že ju už nikdy nenájde

Spím, spím, tým najsladším spánkom, akým dokážu spať iba pastierky rozprávok, keď mi tu zrazu do spánku vchádza šum. Ako keby mi do sna vletelo plno vtákov a prekárali sa, prekrikovali svojím štebotom. Lenže tento štebot a šum je iný. To nie sú hlasy mojich speváčikov, ktorí si urobili hniezda na smrekoch pri Chalúpke. Tie vždy znejú veselo, až roztopašne, natahujú neviditeľné strunky vo svojich hrdlách, cvendžia a cinkotajú, budíkujú a budia, oni to rady, potvory jedny!

Ibaže v tom, čo sa teraz prediera do môjho sna, nie je to veselé a dobiedzavé ranné budíkovanie. Je v tom obava a strach. Vzrušenie. A smútok. Rozospato si sadám na posteľ, aby som sa pozrela, čo sa to v Chalúpke deje. Prvé, čo vnímam, je tma. Nikde ani len kúsok snečného lúča. No aj v tej tme cítim, že čosi okolo mňa pobehuje. Vstávam, a len tak, bosá, v dlhej nočnej košeli, idem k peci. Prihodím na zhasínajúcu pahrebu zo pár drevených polienok. Plamene v pootvorených kovových dverkách vyšľahnú a osvetia chalúpku. Všade okolo seba vidím svoje rozprávky. Nespia, hoci by mali,

je jednoducho taký čas, keď spávajú nielen Rozprávarky, ale aj rozprávky. Vezmem vankúš, dám ho na koberec, sadám si naň ako Turek, čo sa chystá fajčiť z vodnej fajky, a prísne sa ich pýtam:

„Prečo nespíte?“

Zašumia, zašavelia, prekrikujú sa, hovoria jedna cez druhú, nečudo, že im vôbec nerozumiem. Tak sa znovu hrám na prísnu a rozkážem im:

„Ticho!“

Potom si ich postupne začnem prezerat'. Sú tu všetky. Moja obľúbená Ruža so svojím Slávičkom, Labutienka, Dievčatko so zápalkami, Nahý cisár, Pinocchio, Snehulienka aj jej trpaslíci, Malý princ so svojou Líštičkou – teda skoro všetci. Až neskôr si všímam, že niekto tu predsa len chýba. Malé Dievčatko a Malý Chlapček.

„Kde je Kay a Gerda?“ pýtam sa s hrdlom zovretým od strachu. Pastierky rozprávok sú zodpovedné za to, aby sa nik nestratil – a ja zrazu neviem, kde sa podeli hlavní hrdinovia jedného z mojich najmilších príbehov.

„Gerda odišla,“ odpovedá mi Pinocchio. „A Kay ju šiel hľadať.“

„Hádam je to naopak!“ priechim sa. „Podľa pána Andersena, kráľa Rozprávkarov, odišiel Kay. A hľadať ho šla Gerda.“

„Ten príbeh sa už skončil,“ pokrčil plecami Pinocchio.

„Neskončil!“ protirečil mu dedo Vševedo. „Má pokračovanie. A v ňom je všetko naopak. Stratí sa Gerda a Kay ju musí hľadať.“

„Akí ste len mudrlanti!“ zamračím sa. „Nech je to akokoľvek, Chlapček a Dievčatko sú práve teraz sami. Stratení. Kdesi v tme. Musím ísť za nimi!“

Neobula som sa, ani neprezliekla. Pri rozprávkach človek nesmie strácať čas zbytočnosťami. Naboso, oblečená len v dlhej bielej nočnej košeli, som išla hľadať tých dvoch Stratených. Zastala som pri smrekoch, reku, že si vypýtam radu od svojich speváčikov – a aj sa mi jej dostalo. Vraj mám ísť do svojej hory, až na jej

samý vrch, tam videli osamoteného Chlapčeka, ako smúti nad svojou bezradnosťou. Vybrala som sa teda naznačeným smerom. Vyjsť na kopec nie je jednoduché, no občas robia obavy zázraky, a tak sa kde nič, tu nič, na mojich bosých nohách odrazu zjavili sedemmilové čižmy. S nimi som bola na vrcholku hory raz-dva. Kay tam naozaj bol. Už nestál, hoci mi to vtáčiky ešte pred chvíľou vraveli. Sedel chrptom opretý o strom, s hlavou v dlaniach. Prisadla som si k nemu a pýtam sa:

„Čo sa deje, miláčik?“

„Odišla,“ odpovedal mi tíško. „Vytratila sa a ani neviem, kedy. Nevieť prečo. Nevieť, kam.“

„Môžeme ju hľadať spolu,“ ponúkla som sa. „Iste je kdesi v svete rozprávok. Ved' kde inde by sa Dievčatká mohli skryť?“

Kay neodpovedal a podľa toho som vedela, že sa mu smútok zahryzol hlboko do srdca. Dostala som oňho strach, nepoznám horšiu chorobu ako smútok v srdci. Rozmýšľala som, ako mu pomôcť. Nevdojak som pri tom zdvihla oči hore, k nebu. Noc zhasínala a hviezdy bledli. No jedna z nich stále jagavo svietila, trblietala sa, žmurkala jasným, teplým, žiarivým svetlom. Bola to hviezda Malého princa. Dokonca bolo vidieť aj postavu, ako stojí pri ohrádke a polieva záhon s ružami. Vtedy mi čosi prišlo na um. Tá postava nemohol byť Malý princ. Ten bol predsa aj s Líštičkou v mojej Chalúpkke. A ak to nie je Malý princ, tak to môže byť iba stratené Dievčatko.

„Už viem, kde je,“ šepala som tíško Kayovi. „Pozri sa...“

Ukazujem mu prstom na hviezdu, aj keď prstom sa ukazovať nemá.

„Prečo tam odišla?“ pýta sa ma so žiaľom v hlase.

„Dievčatká občas potrebujú samotu, aby si upratali srdce. A nieto miesta, na ktorom sa to dá lepšie, ako na hviezde Malého princa.“

„Vráti sa?“

„Pravdaže... Gerda nemôže byť bez svojho Kaya. Pod' pekne nazad do Chalúvky. Ani sa nenazdáš a príde aj ona.“

Poslúchol ma. Len čo sme sa ocitli v Chalúvke, postavil sa k oknu a pozoroval hviezdu. Bolo ju vidieť ešte aj potom, keď slnko začalo stúpať nad horu. No len čo sa rozvidnelo a hviezda celkom zhasla, dvere na Chalúvke sa otvorili a v nich sa objavilo Dievčatko. Všetky rozprávky sa rozchichotali, zvedavé, ako dopadne ich zvitanie. Karhavo som ich napomenula, nech tých dvoch nechajú na pokoji a vzala som ostatné rozprávky k svojim smrekom. Tam sme spolu sedeli, počúvali speváčikov a tešili sa, že Kay s Gerdou sa našli.

„Toto bolo pekné,“ pochválil príbeh z blogu Ťuk. „Mám rád, keď sa rozprávky končia šťastne. Je v tvojom blogu aj iná taká?“

„Celkom taká nie, ale so šťastným koncom je ich viac,“ odpovedám mu. „Napríklad tá o tetuške Dobruške.“

„Kto je tetuška Dobruška?“

„Jedna blogerka. Napísala mi plno pekných komentárov do blogu.“

„Komentár? A to je zas čo?“

„Niečo ako odpoveď na list. Ja ho napíšem, iný si ho prečíta. A odpovie mi, čo si o tom myslí.“

„Aha. Tetuška Dobruška ti asi odpísala do blogu niečo milé.“

„Áno. Venovala som jej za to rozprávku.“

„Povedz mi ju, prosím!“

„Tak sa prestaň vrtieť na tej klávesnici a počúvaj.“

Ako som pila čaj tetušky Dobrušky

Byť Rozprávarkou je ťažké. Celý deň treba pást rozprávky, starať sa o to, aby im nič nechýbalo a aby sa žiadna z nich nestratila. Pritom sa nemôžu pást hocikde. Jedinou dobrou pastvinou, kde majú všetko, čo sa im zažiada, sú ľudské duše. Vlastne tam chodia robiť poriadok, ale to by som nemala prezrádzať, lebo je to najtajnejšie tajomstvo všetkých Rozprávkarov.

Ale keď je to už raz vonku, načo ďalej tajiť? Úlohou všetkých rozprávok je siať pekné city. Ako zrno do zeme. Tam, kde chýba radosť, zasiať radosť, kde chýba nádej, zasiať nádej, kde priateľstvo, tam priateľstvo. Majú s citmi aj ďalšiu robotu, s takými, ktoré sú čierne ako noc. Perú smútok, zúfalstvo a strach, až kým z nich nevyperú všetku čierňavu. Potom ich zavesia na šnúrky, zaštipnú štipcami milých slov a nechajú povievať vo vetre. Keď sa všetky smutné city premenia na malé, sivé obláčiky, rozprávky môžu pokojne ísť domov, do mojej Chalúčky v Rozprávkove.

Nie je ľahké byť Rozprávarkou pri takejto zodpovednej a ťažkej úlohe. Niekedy mám toho naozaj dosť. Som rada, keď ich dovediem nazad a dám ich spať. Nespávajú, tak ako my, ľudia, v posteli, ale vo vankúšoch. Vchádzajú do nich cez malé otvory v rožku, vyberú si najjemnejšie pierko, to si dajú pod hlavu, a do ostatných sa zababušia. Tak sa im potom sladko spí, až kým ich ráno nezobudím.

Pásli sme sa aj dnes, kde tu sme smútok prali, kde tu sme radosť siali, a navečer sa domov brali. Už boli unavené, vďaka vlezli do vankúšov. Zaspali ako

voda v rieke. Ako kameň v potoku. Aj keby sa nad nami v tej chvíli otvorilo nebo a zaznel by z neho hlas samotného archanjela Gabriela, nič by ich nezobudilo. Zazívala som, veď aj ku mne už prichádzali driemoty.

Pred spaním som si chcela uvariť svoj obvyklý čaj. Prichádzam k peci – a tu vidím, že na nej stojí čajník a spod pokrievky sa kúdolom valí dym. Z poličky pri peci sa z ničoho nič zdvihol môj oblúbený červený pohár s bielymi bodkami a preplával vzduchom k stolu. Usalašil sa na obruse (predtým párkrát podskočil, aby si našiel lepšie miesto) a veselo mi zakýval uškom. O chvíľu sa nad ním objavila malá strieborná lyžička, aj plátenné vrecúško, zviazané povrázkom. Povrázok sa sám od seba rozviazal, vrecúško sa pootvorilo, lyžička začrela do vnútra a nasypala do červeného pohára s bielymi bodkami kopcovú mieru bylínok. Chvíľu na to sa zdvihol aj čajník s vriacou vodou, preplával vzduchom tak isto ako pred chvíľou pohár s lyžičkou a vrecúškom. Naklonil sa a zalial vodou bylinky. Pozerala som na to čudo s ústami dokorán otvorenými, bola som z toho taká prekvapená, že som ich zabudla zatvoriť. Až po chvíli som sa zmohla na slovo:

„Toto má byť čo!“

„Ako to, že čo!“ ozval sa kdesi za mnou hlas.

Obzriem sa – nikde nikoho. No keďže ma naučili, že na každú otázku treba odpovedať, tak som tomu hlasu, čo nepatrilo nikomu, odvetila:

„Nuž, to... Ktosi mi tu varí čaj.“

„Nie ktosi, ja.“

„Ty? Kde si? A kto vlastne si?“

„Tvoj tieň.“

„Tieň? Veď ten chodí všade so mnou.“

„Nie som hocijaký tieň. Som tieň tvojej rozprávkarskej duše. Mám aj meno. Volám sa Dobruška. Tetuška Dobruška.“

„Ako to, že ťa nie je vidieť?“

„Videla si už niekedy svoju dušu?“ pýta sa ma Dobruška.

„Nie.“

„Tak ako môžeš vidieť jej tieň?“

„Hmmm... A prečo si mi práve dnes prišla navariť čaj?“

„To nie je hocijaký čaj. Je to čaj času. Dostávajú ho iba také Rozprávarky, čo si ho zaslúžia.“

Vtedy moja duša celkom zmäkla a ja som pochopila, že má ten najlepší tieň. Milý a láskavý. Ktorý je s Rozprávarkami vždy, aj vtedy, keď si to vôbec neuvedomujú.

„Ďakujem, Dobruška,“ hovorím dojato.

„Nedakuj,“ zasmial sa tieň a dodal: „radšej si sadni k stolu a napi sa.“

Poslúchla som. Ustrkla som si z čaju – a veru, v tej chvíli sa celý svet stal omnoho krajším. Bolo v ňom viacej svetla, viacej farieb, no najmä viacej času. Času na lásku. Času na pochopenie. Času na priateľstvo. Času na milé slová. Času na odpúšťanie. Času na porozumenie. Času na pomoc.

„Už viem, prečo sa to volá čaj času, Dobruška!“ zvolala som.

No na odpoveď som márne čakala. V Chalúpkke bolo ticho. Len na stole sa chvel plameň sviece. Sprvu mi aj prišlo smutno, že sa tá moja návštevníčka tak náhle vytratila. No potom som to pochopila. Vrátila sa tam, odkiaľ prišla. Do mojej duše. Veď bola jej tieň.

„Vieš aj iné rozprávky?“ pýta sa Ťuk.

„Viem. Akú by si chcel počuť?“

„Ešte niečo o pánovi Andersenovi.“

„Tak tu je.“